Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertio ad euadenda[m] personalis consistentie conditionem

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

carcere q̄ꝝ vnus ſperat corꝑalr̄ ſe liberan
dū cum dñs carcerꝫ venerit. reliquꝰ ꝓo cre
dat ꝙ ad mortē cōdemnabit. ꝛ dicat vtri/
ꝗ: Cras dñs carcerꝫ veniet. ſic vnꝰ cauſaꝫ
habet gaudij: ſic alter dolorꝫ ꝛ deſolatōis
In vitaſpa. dicit abbas Amon cuidā fra/
tri interroganti ſermonē. Uade ꝛ fac talē
cogitationē tuā: q̄lem habēt iſti q̄ ſunt in
carcere. Iſti eñ interrogāt hoies: vbi eſt
iudex: ꝛ q̄n veniet: ꝛ in expectatiōe penaꝝ
ſuaꝝ plorant. Sic facere debēt ꝑtōres cū
aduentū dñi audiunt.

Tertio neceſſarius eſt no
bis hmōi aduentꝰ dñi in mentē ꝑ gratiaꝫ
ꝓpter manutenendā ꝑſonalē ꝯſiſtētie ꝯdu
tionē. Eſt eñ diuina ꝓñtia nobis neceſſa
ria Ad cōſiſtentiā naturalis exiſtētie. Ad
cōſiſtentiā ſpūalis grē. Ad ꝯſiſtentiā eter/
nalis glie. Pro cuiꝰ ampliori declaratōe
Notandū ꝙ a doctoribꝫ triplex ſolet diſti
gui gr̄a. vicꝫ Gratia ꝓ̄uētiua. Cōcomita/
tiua. ꝛ Perfectiua.
Prima igit̄ ē gra/
tia ꝓ̄ueniēs. Ps. Miſcdia eiꝰ ꝓ̄ueniet me.
Hec aūt gratia ꝓ̄ueniēs tripliciter dici pt
Prima eſt gr̄a gratꝫ data/ generalr̄ di/
cta: vt donū creatiōis: gubernatiōis: ꝛ cō
ſeruationis: ꝛ naturales inclinationes ad
ꝟtutū actꝰ: q̄ q̄nq̄ dicunt̄ ꝟtutes natura/
les ꝛ hmōi. Bern. Hūana natura ſic con
dita eſt vt neceſſario habeat ꝯſeruatorem
quē habuit cōditorē. eo ꝙ ſm Aug. Sic
eſſe oim̄ noſtꝝ ē ex nihilo: ita ad nihilū tē/
deret/ niſi deꝰ gratia ſua ꝛ manu regimis
ꝯſeruaret. Hec ḡ gr̄a neceſſaria eſt ad con
ſiſtentiā naturalis exiſtentie.
Scd̄a eſt gr̄a gratꝫ data ſpūaliter dicta
que ſupra facultatē nature ꝛ ſupra meritū
ꝑſone hoi cōcedit̄: q̄ vnꝰ hō alteri coopat̄:
nec tñ ꝑ eā iuſtificat̄: diſponit tñ ad gr̄am
gratū facientē: vt donū linguaꝝ: interꝑta/
tio ſermonū ꝛc̄. De qbꝫ. j. Coꝝ. xij. Diui
ſiones grāꝝ ſunt ꝛc̄. Hmōi etiā eſt donū
dei gratuitū mouēs animū ꝑtōris ad pe
nitentiā. Rich. li. iiij. de cōtēplatiōe. Sci
mus ꝙ nihil cordis intima purgat: mentꝫ
mūdiciā reparat q̄ꝫ aie cōpūctio quā gr̄a tri
buit. Hec ille. Dr̄ aūt iſta gr̄a gratꝫ data
ꝓ̄ueniēs ꝛ opans. Uñ dr̄ magr̄ in. ij. diſt.
xxvj. Uolūtas hois gr̄a ꝓ̄uenit̄ atq̄ ꝑpa/
rat̄ vt fiat bona. Augꝰ. Gr̄a eſt lumē anie

faciens hoiem pctm̄ ſuū agnoſcere. Greg.
xvij. moral. c. xxvij. Lumē q̄ppe dei eſt gr̄a
ꝓ̄ueniens: que ſi in nr̄o corde nequaq̄ gra
tuito cōſurgeret: ꝑfecto ſilens nr̄a in pctō/
rū ſuoꝝ tenebris obſcura remaneret. Ido
dicit̄ Iob. xxxij. Inſpiratio oipotentꝫ dat
intelligētiā. Phil. ij. Deꝰ opat̄ i nob velle.
Tertia gr̄a ꝓ̄ueniēs dici pōt ipa gr̄a nō
ſolū gratis data: ſed etiaꝫ gratū faciens: q̄
inq̄ntū cauſat priorē effectuꝫ dr̄ ꝓ̄ueniens
reſpectu poſterioris: puta inq̄ntū eſt ſana/
tiua ꝛ viuificatiua anie ꝛ excitatiua volū/
tatꝫ in bonū reſpectu alioꝝ effectuū q̄ ſunt
bonum volitū efficaciter opari ꝛ in bono
ꝑſeuerare ꝛ ad gliam ꝑuenire. Gr̄a aūt vi
uificat aiam ꝑ hoc ꝙ eam deo vnit: et ꝑ ta
lem vnionē deiformē facit. j. Coꝛ. vj. Qui
adheret deo vnꝰ ſpūs eſt. Fit aūt illa vnio
ꝑ amorem. Dioñ. Amor eſt virtꝰ vnitiua
amantꝫ cum amato. Cantic. Anima mea
liq̄facta eſt ꝛc̄. ſcꝫ ad ſuſcipiendū formam
deificā. Hmōi itaq̄ gr̄a ſupradicta ē gra/
tis data: ꝛ gratū faciēs: operans ꝛ ꝓ̄ueni/
ens. Gratꝫ inq̄ꝫ data ꝛ gratū faciēs. quia
ſicut dr̄ Alex. Gratia eſt forma a deo gra
tis data gratū faciēs habentē: ꝛ opꝰ eius
deo reddens gratū. Dicit̄ etiaꝫ opans: q̄a
ipſa ſola eſt anie viuificatiua reddēs eam
deo gratā. Uñ ſm magr̄m. ij. Bona volū
tas cōcomitat̄ gr̄am: nō gr̄a volūtatē. Et
Aug. ad Bonifaciū. Non graꝫ dei aliq̄d
meriti ꝓ̄cedit humani: ſed ipa meret̄ auge
ri/ vt aucta mereat̄ ꝛ ꝑfici/ volūtate conco
mitante nō ducente/ pediſſeq̄ non preuia.
Hec Aug. Scd̄a eſt gr̄a ꝯcomitās ſiue
coopans. q: ipſa gr̄a nobiſcū/ ꝛ nos cū il/
la coopamur. Greg. Nihil valet humana
induſtria ſine adiuuāte gr̄a. Et Augꝰ. li.
retrac. Uolūtas nr̄a niſi adiuuet̄ dei gr̄a
pie recteq̄ viuere nō pōt. De hac gr̄a dr̄
apſus. j. Coꝝ. xv. Abūdantiꝰ illis oibꝫ la
boraui: nō ego: ſed gr̄a dei mecū. Et Gre/
go. xvj. mora. Sūma dei pietas priꝰ agit
in nob ſine nob vt ſubſeq̄nte quoq̄ noſtro
liberoarbitrio/ bonū qd̄ iā appetimꝰ agat
nobiſcū: qd̄ tamen per impenſam gr̄am in
extremo iudicio ita nob remūerat acſi ſo/
lum a nobis ꝓceſſiſſꝫ. Hec ille. Dicit̄ etiā
hmōi gr̄a ſubſequens: q: vicꝫ eſt cā ſubſe/
quentꝫ effectꝰ. ſ. opationis efficacis q̄ ſeq̄/
tur ad viuificationē ꝛ ſanationē anie ꝛ bo

nam volitionẽ. Aug. Nolentẽ gratia ꝓuenit vt velit: volentem ſubſequit̃ vt poſſit. Ideo petit eccl'ia. Tua nos dñe gr̃a ꝓueniat ⁊ ſequat̃. Preueniat/bonũ ꝓpoſitũ inſpirando, et ſubſequat̃/adiuuãdo in opus bonũ. Eſa. xxvj. Oīa opa noſtra opat᷒es in nobis dñe. Phil. iiij. Oīa poſſum in eo qui me confortat.

¶ Tertia eſt gratia ꝑficiens ſiue conſummans: que ſic dicit̃ inq̃ntũ facit ꝑſeuerare in bono ⁊ ꝑducit ad gl'iaꝫ. Phil. j. Qui cepit in nob op᷒ bo. ꝑficiet. j. Pe. vlt. De᷒ omnis gratie qui vocauit nos in eternam gloriã ſuã ipſe ꝑficiet: cõfirmabit: ſolidabitq̃ꝫ. Dicit̃ etiã hmōi gratia ſubſequens inq̃ntum eſt cauſa effectus poſterioris et ſubſequentis. Aug᷒ lib. de natura ⁊ gr̃a. Gratia preuenit vt vocemur: ſubſequit̃ vt glorificemur. De ſupradicta triplici gratia dicit ap'lus. j. Coꝝ. xv. Gratia dei ſum id quod ſum Hec eſt gratia ꝓueniens. Et gratia eius in me vacua non fuit. Hec eſt gratia cõcomitãs. Et gratia eius ꝑficiens ⁊ cõſummans ſemper in me man[et]. Hec de ſecunda conſideratione propoſita circa aduentum dñi in mentẽ.

¶ Sequit̃ de tertia

Tertia ꝯſideratio ꝓpoſita circa aduentũ dñi in mentẽ eſt conſideratio fructuoſiſſime vtilitatꝫ. Quis eñi dubitet q̃ꝫ fructuoſum ſit ⁊ honorabile habere deũ in hoſpitio cordis. Et h̃ patere poteſt diſcurrẽdo ſeptẽ modos quib᷒ aīa viſitat̃ a deo.

Primo eñi viſitat de᷒ vt

iudex incutiens timorẽ. Et hoc in peccatoꝝ conuerſione: quãdo audit pctōr illud Eſa. xlvj. Redite preuaricatores ad cor. Hec eſt gratia ꝓueniens. Iſte aduent᷒ eſt amarus: vtilis tamẽ. Matth. xxj. Cũ intraſſet ieſus hieroſolymã/cõmota eſt vniuerſa ciuitas. Hoc figur. iij. Re. xix. Ecce dñs tranſijt ⁊ ſpūs grandis ⁊ fortis ⁊c̃. et Exo. xx. Vt ꝓbaret vos venit deus: ⁊ vt terror illius eſſet in vobis ⁊c̃.

Secundo venit vt medi-

cus ſanans languorem. ⁊ hoc in pctōꝝ remiſſione. Ecc̃i. xxxviij. Da locũ medico ⁊ non diſcedat a te: quia opera eius ſunt neceſſaria Eſa. lxj. Miſit me vt mederer cõtritos corde. Et nota ordineꝫ q̃m cõtritio ꝑcedit ſanationẽ. Tob. iij. Poſt lachrymationẽ ⁊ fletũ exultationẽ infundis. Sic fecit magdalene Lu. vij. dicẽs ei Remittuntur tibi peccata tua/vade in pace. De remiſſione aũt pctōꝝ adducant̃ tres teſtes

¶ Primus eſt fides veritatis. Ezech. xviij Si auerterit ſe impi᷒ ab impietate ſua ⁊c̃. oīm iniq̃tatũ eius nõ recordabor.

¶ Secũdus eſt ſpes diuīe pietatis. j. Ioan. iij. Si cor noſtꝝ nõ rephẽdit nos/fiduciam habem᷒ ad deum ⁊c̃. Et. ij. Coꝝ. j. Gloria noſtra hec eſt teſtimoniũ cõſcietie noſtre. Bern. Quẽ ꝯſcia defendit int̃ accuſatores liber eſt. Verũtamẽ hic teſtꝭ lꝫ det fiduciã: nõ tñ certitudinẽ. j. Coꝝ. iiij. Nihil mihi cõſci᷒ ſum: ſed nõ in hoc iuſtificatus ſum. Et ſequit̃. Qui aũt me iudicat dñs eſt. q. d. forte aliq̃d habeo q̄ ignoro: (ſed de᷒ ſcit.

¶ Terti᷒ teſtꝭ ē amor charitatꝭ: q̃n. ſ. hō deuot᷒ ſequit̃ ꝯſiliũ Pauli Phil. iij. Que q̃dẽ retro ſunt obliuiſcens: ad ea vo q̄ priora ſũt extẽdẽs meipm: ad deſtinatũ ꝑſequor brauiũ ſupne vocatiōis. Cum eñi quis ſe totuꝫ offert in obſequiũ chr̃i gemens ⁊ ſupplicans vt deus cum eo faciat miſericordiã: Ad hanc ſupplicationem pater miſericordiaꝝ mittit tertiũ teſtem. ſ. charitatem: in qua infundit ſpiritumſanctũ. Rom. viij. Ipſe ſpiritus teſtimoniũ reddit ſpiritui noſtro q̈ ſumus filij dei, quia. j. Petri. iiij. Charitas opit multitudinem peccatoꝝ. Primus teſtis conſcientiã alleuiat. Secundus ſerenat. Tertius aſſecurat. Deſidera igitur medicum et clama cum hieremia Hierem. xvij. Sana me domine et ſanabor: ſaluum me fac ⁊ ſaluus ero. Et ſicut dicit̃ Ecc̃i. xxxviij. Honora medicũ ꝓpter neceſſitatem.

Tertio viſitat domin᷒ vt

conſolator ingerens leticie ſpiritualis dulcorem. Eſaie. lj. Ecce ego ipſe conſolabor vos. et Eſaie. lxj. Spiritus domini miſit me vt cõſolarer omes languẽtes: vt poneret conſolationem lugentibus ſion. Et Eſa. lxvj. Quomõ ſi cui mater blandiat̃: ita et ego conſolabor vos: et in hieruſalem conſolabimini. Et. ij. Corinth. j. Pater miſericordiarum et deus totius con-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN